

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	9
WALMART İŞÇİ SINIFI	
<i>Arun Gupta</i>	13
SINIFI YENİDEN DÜŞÜNMEK: PROLETERLEŞME OLARAK GÜVENCESİZLİK	
<i>Bryan D. Palmer</i>	53
KAPİTALİZM, SINIF VE EVRESELLİK: SÖMÜRGEÇİLİK SONRASI TEORİNİN ÇIKMAZINDAN KURTULMAK	
<i>Vivek Chibber</i>	75
DİJİTAL ÇAĞDA SINIFIN PAYANDALARI: YAŞAMA, EMEK VE DEĞER	
<i>Ursula Huws</i>	92
BRİTANYA YÖNETİCİ SINIFI	
<i>Colin Leys</i>	118
KAPİTALİST SINIFIN YENİ YAPILANMASI	
<i>Claude Serfati</i>	147
ULUSÖTESİ KAPİTALİST SINIF NEREYE?	
<i>William K. Carroll</i>	169
AVRUPA KAPİTALİST SINIFI VE BU SINIFIN HEGEMONYA PROJESİNİN ÇÖKÜŞÜ	
<i>Bastiaan Van Apeldoorn</i>	196
BREZİLYA'NIN YENİ EMPERYAL KAPİTALİZMİ	
<i>Virginia Fontes ce Ana Garcia</i>	213
KİTLESEL PROTİSTOLAR: BREZİLYA BAHARI MI, BREZİLYA SIKINTISI MI?	
<i>Alfredo Saad-Filho ve Lecio Morais</i>	232
SİSİFOS ÇABASININ ÖTESİNDE: SENDİKALAR VE ŞEHİR	
<i>Ian Macdonald</i>	251
KATKIDA BULUNANLAR	271

ÖNSÖZ

“Sosyalist analiz ve tartışmalara yer verecek yıllık bir yayın” olacağıın ilan edildiği *Socialist Register*’ın 1964 tarihli ilk sayısının önsözünde şu inanç ifade ediliyordu: “Geride bıraktığımız uzun dönemle karşılaştırıldığında verimli tartışmalar yapma olasılığı şu anda daha fazladır. Ahmakça ampirizm [*deneycilik*] kadar dogmatik tekrarların da günümüz sorunlarına yanıt sunamadığı, sosyalistler arasında artık daha iyi kavranmıştır”. Elinizde tuttuğunuz *Register*’ın 50. sayısını, aynı duygu ve düşüncelerle hazırladık. Sınıf temasına odaklanma kararımız, *Register*’ın başlangıçtan itibaren gösterdiği ilginin yanı sıra artan toplumsal eşitsizliklerin, kapitalist toplumsal ilişkilerin yerküre genelinde yayılıp derinleşmesine giderek daha belirgin bir şekilde damgasını vurması gerçeğini de yansıtmaktadır. Kapitalizmin 21. yüzyılın başında yarattığı küresel ekonomik kriz, neoliberal dönemde kararlılıkla yürütülen yukarıdan sınıf mücadelesini yaygınlaştırmak için kullanılırken, ortaya çıkan birçok direniş de aşağıdan sınıf mücadeleleri temelinde açıkça kalıba dökülmektedir.

Register’ın ilk cildinde, kurucu editörler Ralph Miliband ile John Saville, işçi sınıfı örgütlenmesini ve siyasi reformları “sosyalist doğrultularda” ileri taşıyabilecek stratejileri mevcut sınıfsal güç dengesi içerisinde tespit etmenin kolay olmadığını kabul ediyorlardı. Bununla birlikte şunu da ekliyorlardı: “Ama bir yerden başlanmalı, daha doğrusu yeni bir başlangıç yapılmalı ve başlama zamanının artık geldiğine hiç şüphe yok”. Yaklaşık 40 yıl sonra, *Çalışan Sınıflar, Küresel Gerçekler* başlıklı 2001 sayısı, gerek küresel işçi sınıfının, gerekse sosyalist hareketin yeniden diriltilmesi (başka bir yeni başlangıç) imkânını ele alan eleştirel bir incelemeyle yeni bin yıla damgasını vuruyordu. Önsözde ifade edildiği üzere: “Küresel proletarya ortadan kaybolmuyor, aksine 1975’ten bugüne sayıca ikiye katlanacak bir hızda büyümektedir. Çağın belirleyici özelliği, proleterlerin sayıca eksikliği değil, eski ile yeni proletaryaların küresel sermaye karşısındaki eşi görülmemiş bileşimidir”.

Günümüzde giderek daha fazla farkına varılan bu durum, sınıf analizi-ne, özellikle de Andre Gorz’un 1968 *Register*’ında yayınlanan, kilometre taşı niteliğindeki “Reform ve Devrim” makalesinde ileri sürülen türde bir *ilişki-*

sel sınıf analizine geri dönmeyi gerektiriyor: “ ... reform politikası başlatma gücü Meclis’te kazanılmaz; çalışan sınıfların, bu politikalara karşı harekete geçebildiklerini göstermesiyle kazanılır. Bu gücün kalıcı ve verimli olabilmesi için muhalif kuvvetler mevcut politikalara etkin şekilde karşı çıkmanın ötesinde ardından gelen krize de çözüm bulabilmeli; bu politikalara saldırmanın ötesinde yeni kuvvetler dengesine, daha doğrusu (kuvvetler ilişkisi asla durağan bir şey olmadığından) bu yeni kuvvetler ilişkisinin mümkün kılacağı yeni mücadele dinamiğine karşılık gelecek başka politikalar da belirlenebilmelidirler”.

Bunun içinse yakın dönemde hem kapitalist sınıfın hem de işçi sınıfının değişen bileşimini kavramamızı sağlayacak daha keskin kavramsal aletler gerekiyor. Geçtiğimiz çeyrek yüzyıllık dönemin hem teknolojik hem de coğrafik bakımdan birikimin derinden derine yeniden yapılanmasının önünü açmasıyla birlikte kapitalizmin finansal, sınai ve mesleki profilinde ortaya çıkan büyük kaymalar, bir yandan kapitalist sınıfların kendi içinde büyük çapta yeniden yapılanmasını beraberinde getirirken, öte yandan da küresel sermayenin çatlaklarında eski ile yeni proletaryaların eşi görülmemiş bileşimini ortaya çıkarmıştır. 2008’den beridir yaşadığımız derin kriz, bu değişikliklerin tümünü hızlandırmıştır.

Bunun ışığında, sınıf analizinin sorması gereken ana soru, kapitalist sınıfların yeniden yapılanmasının, siyasi yönetimin şeklini nasıl değiştirdiğiyle ilgilidir. Çalışan sınıfların değişen yapısı ve bileşimi, bunların farklı ve ortak çıkarlarının neler olduğunu araştırmayı da gerektirir. Sosyalistler, çalışan sınıflar yapmadığı sürece sosyalizmin olamayacağı varsayımından hareketle, günümüz işçi sınıfı ile sınıfın dönüştürücü bir özne olarak geliştirilmesine yönelik stratejiler arasında nasıl bağ kuruyorlar? Başka bir deyişle, sosyalistlerin, 21. yüzyılda işbirliği yapması gereken gerçek işçi sınıfı nedir?

Bu sorular o kadar geniş kapsamlıdır ki *Register*’ın hem 50. hem de 51. ciltlerinde dikkatimizi bu konulara vereceğiz. 2015 *Register*’ı, günümüz yönetici sınıflarının örgütsel temellerini daha ayrıntılı değerlendirmeye çalışacak –hem şirket biçimleri hem de ulusal ve bölgesel ortamları bağlamında. Yine, gerek işçi sınıfı örgütlenmesinin gerekse siyasetinin değişen yüzünü ve imkânlarını da daha kapsamlı inceleyeceğiz. Coğrafi kapsama alanımızı, hem kapitalist sınıfın hem de işçi sınıfının âdeta yeniden Asya’daki merkezî yerler olarak Çin ile Hindistan’ı kapsayacak şekilde genişleteceğiz. Kapitalizmin kalbinin attığı ABD’de işçi sınıfı örgütlenmesi ile siyasetinde atılım yapma potansiyelini ele alan katkılara da yer verecek, işçi sınıfı aileleri içinde yaşanan dönüşümleri incelemeye devam edeceğiz. Yeniden üretim alanının yeniden yapılanması, göç ve toplumsal cinsiyet ilişkileri açısından yol açtığı önemli sonuçlarla birlikte, günümüz işçi sınıfı yaşantısının ve si-

yasetinin anlaşılmasında en az emek sürecinin yeniden yapılanması kadar hayati önem taşımaktadır.

Sınıf analizyle ilgili bu iki ciltte yer alan makaleler, Şubat 2013'te Toronto'da düzenlenen atölye çalışmasında ortaya çıktı. Destek olup toplantıların yapılmasını kolaylaştıranlara teşekkür etmek istiyoruz: Frederick Peters, Eric Newstadt, Steve Maher, Jared Gampel ve Khashayar Hooshiyar. Katılımları, ilham verici diyalog ve tartışmaları, taslaklarıyla ilgili yorumlarımıza gösterdikleri özen nedeniyle katkıda bulunan bütün yazarlara minnettarız. Atölye çalışması, gündemimizdeki konuların farklı yaklaşımlarla ele alınmasını teşvik etti; okurlarımızın, makaleler arasındaki farklılıklarla gerilimleri anlayış ve takdirle karşılayacaklarını umut ediyoruz –ki sosyalist teorinin ve stratejinin geliştirilmesi için bunun mutlak bir gereklilik olduğuna inanıyoruz. Sınıf analizi konulu her iki sayının da planlanmasıyla ilgili teorik ve stratejik konulardaki içgörülerini nedeniyle Alan Zuege'ye, yayına hazırlama aşamasındaki olağanüstü yardımlarını nedeniyle Adam Hilton'a teşekkür etmek istiyoruz. Hazırladığı çağrışımlarla dolu kapak tasarımı nedeniyle Louis Mackay'e minnet borçluyuz. Son olarak, 50. ciltle birlikte yıllardır *Register*'a sundukları uzun soluklu ve bitmez tükenmez destek nedeniyle Merlin Press'ten Tony Zurbrugg ile Adrian Howe'a şükranlarımızı sunmak istiyoruz.

Ortak editörümüz Vivek Chibber, *Register*'ın 50. cildinin tamamlanmasıyla birlikte yardımcı editörlük görevine geri dönmeye karar verdi; yeni görevinde bize aktif destek sunmaya devam edecektir. Yeni bir 50 yıla adım atarken, *Register*'ın editör kolektifinin yeni üyeleri Madeleine Davis ile Ray Kiely'e büyük bir memnuniyetle hoş geldiniz derken işbirliğimizin süreceğini umut ediyoruz.

LP, GA ve VC

Ağustos 2013

WALMART İŐŐİ SINIFI

Arun Gupta

Nisan 2012’de arkadaşım Michelle Fawcett ile birlikte ABD’yi karayoluyla baştan aŐađı gezeceğimiz bir yolculuğa çıkmaya hazırlanıyordum. 27 Őehirdeki ‘İŞgal Et’ eylemlerini ziyaret ettiğimiz 2011 sonundaki gezimizin devamı olarak ‘Wall Street’i İŞgal Et’ [*Occupy Wall Street*] kamplarına gitmeyi planlıyorduk. AŞırı pahalı, yağlı restoran yiyecekleriyle beslenmekten kurtulup arabada kendi yemeklerimizi hazırlamak iÇin bir soğutucu, tabak, bardak, ھاatal-bıŐak takımı ve temizlik malzemeleri almaya karar verdik. Artık birÇok perakendecide bu gibi Őeyler bulunabildiğinden, San Diego dışındaki bir alışveriş merkezinde yer alan bir ucuzcu mağazaya* giriverdik. Bu malzemelerin ne kadar pahalı olduğunu gőrünce Őoka uğradım, oradan almaya kalksak serbest gazetecilikten kazandığımız bütŐemiz suyunu ھاekedecekti. Őansımızı başka bir yerde denemeye karar verdik ve dıŐarı ھاıktıđımızda uzakta bir Walmart tabelası gözümüze ھاırttı. ‘Hayır’ dedim, ‘Walmart’a hiÇ gitmedim ve bu saatten sonra da gitmeye niyetim yok’. Bir Walgreens’e girdik ve boŐ yere raflar arasında gezindik. DıŐarı ھاıkarken ‘Tamam’ dedim ve Walmart gözüme daha da yakın gözükmeye baŐladı. ‘Haydi, gidip bir bakalım’. Diğer perakendecilerle karşılaştırıldığında her Şey yarı, hatta üçte bir fiyatına olduğundan iŐerisi âdeta bir tüketicici cennetiydi. ھاok geÇmeden alışveriş sepetimizi tepeleme doldurmaya baŐlamıŐtık. 25 sentlik ھاatal-kaŐık-ları alırken Michelle, ‘O kadar ucuz ki pekâlâ bedava da olabilir’ dedi. Her Şey ھاok güzeldi ve aldığımız birkaÇ düzine malzeme iÇin 50 dolar, yani diğer mağaza zincirlerinde bir soğutucunun maliyetinden daha az para harcadık.

O günden sonra ziyaret ettiğim beş Walmart mağazasında da sonuŐ aynıydı. Aklım ile düŐündüđümde Walmart’ın küresel tedarik zincirlerini acımasızca rasyonelleŐtirdiđini, ABD imalat sektörünün ũlke dıŐına kaŐıŐını

* *Consumer Value Store (CVS)*: Bizde ‘Japon pazarı’, ‘1 milyoncu’ denilenlere benzer ‘ucuzcu mağaza/dükkân’. –Çev.

hızlandırdığını ve güvencesiz, düşük ücretli işleri standart hale getirdiğini biliyordum. Ama bir tüketici olarak, düşük maliyet ve toplumsal yeniden üretim kolaylığı açısından Walmart'ın benzersiz olduğunu keşfetmişim. Bir işçinin ifadesiyle “Walmart sudan ucuz ve rahat”.

Walmart, ABD'nin 2,53 trilyon dolarlık perakende pazarının yaklaşık %13'ünü oluşturuyor ve her hafta 140 milyon Amerikalı Walmart'tan alışveriş yapıyor (2012'de Barack Obama ile Mitt Romney'e oy verenlerin toplam sayısından daha fazla!). 1,3 milyon işçisiyle ABD işgücünün neredeyse %1'ini istihdam ediyor ve 3 milyon Amerikalının işinin de kendisine bağlı olduğunu iddia ediyor. ABD Gayri Safi Yurtiçi Hasılası'nın (GSYH) %3'ü (2013 mali yılında 466 milyar dolar) düzeyindeki net satışları, General Motors'un savaş sonrası dönemde ulaştığı en yüksek düzeye eşit. 27,8 milyar dolarlık faaliyet kârlarının yaklaşık %80'i yurtiçi satışlardan geliyor (274,5 milyar dolara ilaveten 600'ü aşkın Sam's Club satış noktasından 56,4 milyar dolar). 2007'de Walmart ailesinin serveti, en alttaki %30'luk dilimde yer alan Amerikan ailelerinin toplam servetinden daha büyüktü ve 2010'a gelindiğinde tüm ailelerin %41,5'ini aşarak, Walmart'ı ABD toplumundaki sınıfsal kutuplaşmanın en açık ölçütü haline getirmişti.¹

Walmart, çok düşük kâr marjlarını telafi etmek üzere yüksek hacimde mal satarak, en ucuz malları sunmayı amaçlar; dolayısıyla, daha en başından itibaren ücretleri, yan ödemeleri ve işyeri haklarını asgari düzeye çekerek emek üretkenliğini azamileştirme modelini benimsemiştir. Walmart'ın ABD'deki her mağazasında çalışan sayısını ortalama 57 kişi azaltmasıyla birlikte 2007'de başlayan ekonomik gerileme sırasında bu süreç yoğunlaşmıştır.² Mağazalarında satışlar 2008'den bu yana durgun seyretse de, personel sayısını ve yan ödemeleri keserek, geri kalan işçileri de katı bir zaman yönetimi yazılımı sayesinde daha hızlı çalışmaya zorlayarak kârlarını yükseltmektedir. Walmart'ın iç yazışmaları, mağazalarda stokların yetersiz olduğunu göstermektedir ve üst üste altı yıldır, “Amerikan Tüketici Tatmini Endeksi'nde büyük mağazalar ve indirimli satış mağazaları arasında son sırada” gelmektedir.³ Diğer süpermarketler ve indirimli satış yapan perakenciler karşısında artık önemli bir fiyat avantajına sahip olmayan Walmart, e-ticarette Amazon'un baskısını üzerinde hissetmektedir. “Bir yığın satış elemanını, toptancıyı ve diğer tedarik zinciri aracısını ortadan kaldırarak, akla gelebilecek her türlü maliyeti, riski ve cezayı imalatçının üzerine yıkıp onları sıkıştırarak ve barkodla veri bankalarının en sonunda gerçek parayı kâr hanesine nasıl yazabileceğini tüm perakende dünyasına öğreterek”, kendi başarısının kurbanı olmuştur.⁴ Amerika'daki her mağazasına yalnızca tam zamanlı 24 çalışan eklemesi Walmart'a 2,1 milyar dolara ya da yurtiçi kârlarının %10'una mal olacaktır.

Bu, Walmart işçilerinin 2009'dan itibaren yeni mücadelesinin –Saygı İçin Birleşik Örgütlenme (OUR Walmart) ve Şikago merkezli Adalet için Depo İşçileri (WWJ) ve onun örgütlenme kolu olan Depo İşçileri Örgütlenme Komitesi WWOC) öncülüğünde sürdürülen ulusal kampanyanın– ortaya çıktığı bağlamı oluşturuyor. 2013'ün Mayıs ve Haziran aylarında kapsamlı görüşmeler yaptığım 11 Walmart perakende ve depo işçisinin aklında da bu konu vardı. Bulduğum, konuşmaya istekli tek Walmart işçisi, “hapishane”, “serfler” ve “şirket şehri” gibi sözcükler kullanan, bir işveren ve alışveriş uğrağı olarak Walmart'tan küçümseyici ifadelerle bahseden hoşnutsuz bir çalışan olsa da, kanıtlar memnuniyetsizliğin yaygın olduğuna işaret ediyor. Görüştüğüm işçilerin, “aşırı çalıştırılma” ve “her taraftan çekiştirilme” hakkında bana söylediklerini teyit edercesine, eski bir Walmart mağazası müdürü *The Huffington Post*'a şu açıklamayı yapmıştı: “İnsanlar bu işler için kuyruğa girmiyorlar. 7-Eleven'da ya da lanet hamburgercilerde aynı parayı kazanabilirsin, üstelik bu kadar fazla çalışmak zorunda da kalmazsın”.⁵ 2011'de 501 “iş ortağı” (Walmart işçilerine böyle diyor) ile yapılan bir araştırmada, “%84'ünün, bulabildiği takdirde daha iyi bir işe geçeceği” tespit edilmişti.⁶

Sendikalaşmaya yönelik herhangi bir girişimin, hatta işyerinde sendikalardan bahsetmenin bile kovulmakla sonuçlanacağına söylenmesine ya da buna inanılmasına rağmen 11 işçinin hepsi de sendika yanlısıydı. Birisi, OUR Walmart'ın parçası olarak kendi işyerinde örgütlenme çalışması yürütüyordu ve 4 depo işçisinin hepsi de, Şikago dışındaki devasa dağıtım tesislerinde Walmart ile taşeron şirketlerine karşı 2012'de yapılan, kısmen başarıyla sonuçlanan greve katılmıştı. OUR Walmart ve WWOC, Körfez Kıyısı boyunca Walmart tedarik zincirini oluşturan New Jersey ile Kaliforniya eyaletlerindeki Walmart depolarında sürdürülen örgütlenme çabalarıyla ve ulusal “15 için Mücadele” kampanyasıyla (Hizmet Çalışanları Uluslararası Sendikası'nın, SEIU, “15 dolar ve sendika” sloganıyla düşük ücretli işçileri sendikalı yapmak için başlattığı girişim) örtüşüyor. Düşük ücretli sektörlerde yürütülen bu kampanyaların, Amerikan emek hareketini, özellikle de Wall Street'i İşgal Et hareketinin %99-%1'den bahsederek sınıf siyasetini yeniden halkın söylemine dahil etmesinden sonra, yeniden canlandırıp canlandıramayacağı, bugün solun önündeki en yakıcı sorudur.

WALMART ETKİSİ

21. yüzyılın başı itibarıyla genel bir indirimli satıcı olarak Walmart'ın benzersizliği, onu takip eden en büyük dört küresel perakendecinin toplamını aşan yıllık geliriyle ölçülebilir.⁷ 1962'de indirimli satış yapan bir perakende mağazası olarak kurulmasının ardından (aynı yıl, aralarında Kmart

ve Target'ın da olduğu 20'den fazla perakende zinciri indirimli satışlara başlamıştı), çok geçmeden “birçok rakibini ve tedarikçiyi ... kendi iş modellerini Walmart'a benzeyecek şekilde değiştirmek” zorunda bırakmıştır.⁸ “Tedarikçilerini maliyetleri kısmaya zorlamış, fiyat dışında başka yollarla rekabet etmeyi şirketler açasından zorlaştırmış ve imalatçılarla hizmet sağlayıcıların, ürün ve hizmetlerdeki geliştirmelerin maliyetini fiyat artışları biçiminde tüketicilere yansıtmalarını neredeyse imkânsız hale getirmiştir”.⁹

Walmart, yeni teknolojinin yanı sıra “perakende sektöründeki yoğunlaşmanın ve tedarikçi sanayilerde şiddetlenen küresel rekabetin” avantajından faydalanarak, 20. yüzyılın sonunda “piyasa kurumlarını rasyonelleştirmeye” yönelik satıcı kaynaklı hamleyle öncülük etmiştir.¹⁰ Bu lojistik devrimi, “ölçek ekonomileri elde edip birim maliyetleri asgari düzeye indirmek için uzun üretim süreçlerine sahip büyük tüketici malları imalatçılarının hâkimiyeti” altındaki “itmeli” sistemlerden, perakendecilerin gerek satış noktasında tüketici davranışlarını mercek altına almak için barkodlar, tarayıcılar ve bilgisayarlar kullandığı, gerekse “üretimle cari satışlar arasında eşgüdümü sağlayıp zincirin herhangi bir yerinde stok birikimini en aza indirmek amacıyla (ki bu hem imalatçıların hem de perakendecilerin maliyetlerini azaltır)” bu bilgiyi bayilerle paylaştığı “çekmeli” sisteme geçişi teşvik etti. Walmart, bayiler için fiyatları belirleyebilecek “tek alıcı” olarak hareket ederek ve “satın alma, depolama, dağıtım, nakliye” alanlarında “temel yetkinliklere” sahip bir faaliyet uzmanı haline gelerek, kapitalizmin “üretim ile dağıtım ya da arz ile talep arasındaki kronik kopukluğuna” (Japonya'nın tam zamanında üretim sistemine benzer) bir yanıt getirmişti. “Küresel tedarik zincirlerini düzenlemiş ve rasyonelleştirmiş; ticaret standartlarını ve lojistik çözümlerini yerleştirmiş, hatta ürün geliştirme alanına girmeye cesaret etmiştir”.¹¹

“Amerika'nın öncülük ettiği küreselleşme”nin lokomotif gücü ve 2013'te 255.000 iş ortağıyla özel sektörün en fazla Afro-Amerikalı istihdam eden işvereni olma rolü ortadayken, Walmart proletaryasının ve ideolojisinin kökenleri ironiyle doludur. Walmart, “tekelsizlik karşıtlılığının ve zincir mağazalar karşıtı hareketin kalbi” olan popülist Ozarks'da kuruldu. Sam Walton, “Ozarks'ın parasının Ozarks'da kalacağı”na söz vererek ve daha sonra Walmart'ı “halkçı bir çokuluslu” olarak göstererek halkın memnuniyetsizliğinden istifade etti. 19. yüzyıl Halkçı hareketi iliklerine kadar şirket karşıtı olsa da, “efsanevi özde yurttaş, yani küçük çiftçi [*yeoman*] lehine hareket ettiği sürece” hükümetin ekonomik faaliyetleri geliştiren cömertliğini destekledi. Walmart, bu tarihin yanı sıra “Sosyal Güvenlik, asgari ücretler, sağlık hizmetleri, eğitim gibi yeni federal armağanlardan Afro-Amerikalıları dışlayarak” beyazların refah devleti olarak hizmet eden Yeni Anlaşma'dan [*New Deal*] da faydalandı. Yeni Anlaşma kredi programları, azgelişmiş Güney'de

“hür girişimciliği sübvansetti”; federal kaynakların, sosyal talepleri görmezden gelen işverenlere akmasıyla bu süreç Soğuk Savaş sırasında yaygınlaştı. Taft-Hartley adıyla bilinen 1947 tarihli İşçi-İşveren İlişkileri Yasası, Güneş Kuşağı* eyaletlerinin sendika karşıtı “çalışma hakkı” mevzuatını geçirmesini cesaretlendirdi ve bu tür bir yasayı ilk kabul eden eyalet Arkansas oldu.¹²

Walmart, bu unsurlarla birlikte 20. yüzyılın dönümünde Siyah karşıtı kıyımlara sahne olmuş Ozarks’ın homojen ırk yapısından da faydalandı. Walmart, 60’larda, “çoğu yaşlı hizmetçiler olan yalnızca 23 siyahın yaşadığı” Arkansas’ın Benton şehrinde kuruldu. Bu, entegrasyon karşıtı işletmeleri hedef alan medeni haklar protestolarından etkilenmemesine yardımcı oldu. İlk kurulan yüz mağazanın neredeyse hepsi, 1890’lardan itibaren “çok sayıda gün batımı şehri” ortaya çıkarmış bölgeyle bire bir örtüşen” bu “homojen anavatan” da bulunuyordu. Walmart, “19. yüzyılın başındaki Lowell Fabrikası kızları”ndan farklı olarak, “tarım devriminin yerlerinden ettiği çiftçi eşleriyle kızları” açısından ekonomik ve kültürel bir cankurtaran halatıydı. Walmart, baskın Hristiyan ve ataerkil kültürünü özümseyerek, “kırsal yerlere özgü Protestan aile ideolojisi ile ‘insanın yetenekleri’ne dayanan bir kadın çalışma kültürü”nü içinde taşıyordu. Erkeklerin ağırlıkta olduğu sanayi ekonomisinin yerine mağaza içinden konfeksiyon terhanelerine*** kadar uzanan bir “ataerkil çalışma örgütlenmesi” geçirdi. “Sanayi ekonomisinin kadınların çalışma becerilerini hor görmesi, onların çok ucuza çalıştırılabilmesi demektir”. Walmart, kırsal bölgelerden gelip işgücüne katılan kadınlara sosyal değer sunarak, aynı zamanda da ailelerine hizmet ederken ekonomik davranmanın yollarını arayan bu aynı kadınlara “Her Gün Düşük Fiyatlar” sunduğunu vurgulayarak, hak ettiklerinden düşük ücretler ödediği kadın işçileri sömürürken tuhaf bir şekilde onların sadakatini de kazandı. Walmart, 1960’ların asgari ücret yasalarından kurtulmak için paravan şirketler kurarak daha en başından itibaren emek maliyetlerini alabildiğine kısma yoluna gitti.¹³

Walmart, 1970’li ve 80’li yıllardaki hızlı büyümesi sırasında, bir yandan fiyata önem veren tüketicileri cezbetmek için ani enflasyon yükselişlerinden, öte yandan da hem sendikaların gücünü azaltmaya, hem de işlerin “vasıfsızlaştırılması” ve “yeniden vasıf kazandırılması” da dahil, emek sürecinin yeniden yapılandırılmasına yönelik küresel eğilimlerden istifade etti.¹⁴ Walmart,

* *Güneş Kuşağı (Sun Belt)*: ABD’nin güneydoğusundan güneybatısına kadar uzanan coğrafi bölgede, yaz mevsiminin uzun ve kışın ise görece ılıman geçmesiyle tanınan eyaletler: Arizona, Kaliforniya, Nevada, New Mexico, Texas, Louisiana, Mississippi, Alabama, Florida, Georgia, Güney Carolina. –çev.

** *Gün batımı şehri (sundown town)*: Yaşayanların hepsinin bilinçli olarak beyazlardan oluştuğu yerleşim yerleri. Bu gibi yerlerde rastlanan, beyaz olmayanların gün batmadan bölgeden ayrılmaları gerektiğini belirten uyarı levhaları nedeniyle böyle anılırlar. –çev.

*** *Terhane (sweatshop)*: İşçilerin düşük ücretlerle uzun saatler boyunca kötü koşullarda çalıştırıldığı imalathaneler. –çev.

düzenlemeleri çıkarları doğrultusunda kullanma konusunda da ustadır. 1970’lerde yerel hükümetlerin, vergi gelirlerini artırmak üzere yerleşik mega perakendecilere yönelmesiyle patlak veren emlak vergisi isyanından faydalandı ve yerel hükümetlere ödemelerini düşürmek için emlak vergisi matrahlarına sistemli bir şekilde karşı çıkarken, kalkınma desteklerinin peşinde koştu (bir çalışmada yalnızca 2004’te 1 milyar dolardan fazla kamu yardımı aldığı ortaya çıkmıştı).¹⁵ Walmart modelinin kalbinde, “ücretlerin düşük ve işçilerin büyük ölçüde sendika karşıtı olduğu kırsal bölgelerin derinliklerinde kurulmuş” Dağıtım Merkezleri bulunuyor –imalatçıdan mağazalara gelirken “malların olabildiğince çabuk hareket etmesini” sağlamayı amaçlayan, 150 kadar perakende satış mağazasına hizmet sağlayan merkezler; “çalışanları, şirketin kaderine tabi kılmanın” ötesinde “Walmart kültürüne içkin olan kendi kendini sömürmeyi haklı göstermenin” bir aracı olarak kâr paylaşımı sistemi de (2011’de ortadan kaldırıldı) bu modeli güçlendiriyordu.¹⁶ “Diğer perakendeciler ve sanayiciler için de standartları belirleyen, iyi düzenlenmiş sendika karşıtı politikası, işyerine sendikanın girmesini önleme çabasını öylesine ciddiye almaktadır ki “çalışma ilişkileri bölümünde 200 personel bulunmakta”; herhangi bir mağazada, “moral düzeyi, şikâyetleri, ciroları ve diğer sorunları ölçen etkenlere” göre hesaplanan “Sendika Olasılığı Endeksi” önceden belirlenmiş bir düzeye çıktığında, “bu personelin çoğu derhal o mağazaya gitmeye hazırdır”.¹⁷ Bu konuda öylesine başarılı olmuştur ki ekonomi (ve işçi sınıfı) üzerinde bağımsız bir Walmart etkisinden bahsedilebilir –“işler tuzak haline gelir: düşük ücretler, cimrice yan ödemeler, aptallaştırıcı çalışma, saygının olmaması, geleceksizlik”.¹⁸

WALMART PROLETARYASI

Bazı ekonomistler, tüm topluma, özellikle de mega mağazaların [*super-center*] sunduğu düşük fiyatlar ve diğer süpermarketlerle rekabetin artması sayesinde gıda harcamalarında %25’e varan oranlarda tasarruf edebilen düşük gelir sahibi ailelere faydalar sağladığından Walmart etkisinin olumlu olduğunu ileri sürüyorlar.¹⁹ Keza, “rakiplerini kendi faaliyetlerini iyileştirmeye zorladığı”ndan 1990’ların sonlarında ABD üretkenlik artışından ağırlıklı olarak tek başına sorumlu olduğu da iddia ediliyor.²⁰

Bu gibi iddialar ne ölçüde doğru olursa olsun Walmart’ın, işçi sınıfı istihdamının istikrarlı, orta düzey ücretli işlerden güvencesiz, düşük ücretli hizmet sektörüne kaymasında oynadığı rolü es geçiyorlar. Walmart’ın “nitelikli istihdam yarattığı” savı, hatta herhangi bir istihdam yaratıp yaratmadığı havada kalıyor.²¹ Walmart’ın yerel emek piyasaları üzerindeki etkisiyle ilgili ayrıntılı bir çalışmada, her Walmart işinin 1,4 perakende sektörü işine

ya da etkilenen illerde ortalamada yaklaşık 150 işe mal olduğu bulunmuştu. “Bir Walmart mağazasının açılmasına bağlı olarak perakende istihdamında %2,7 azalma”nın yanı sıra “il düzeyindeki perakende sektörü kazançlarında yaklaşık 1,4 milyon dolar ya da %1,5 düşüş” saptanmıştı.²² Sendikalaşma oranları, Walmart gibi genel satıcılardan geleneksel olarak daha yüksek olan süpermarketlerde Walmart etkisi daha belirgindir. 1988’de Walmart, tüketicilerin, ilaç da satan bir süpermarketten [*drugstore*] ya da perakendeciden ayda bir gıda alışverişi yapmalarına nazaran “ortalama olarak haftada 2,5 kez alışveriş yapmaları”ndan hareketle daha fazla kazanç elde etmek için ilk gıda ürünleri satan süpermarketini [*grocery store*] ve mega indirim mağazasını açtı. 2012’ye gelindiğinde gıda ürünleri satan süpermarketler, Walmart’ın ABD satışlarının %55’ini oluşturuyordu ve bir tahmine göre müthiş bir oran olan %33’lük pazar payına eline geçirmişti. Bir Walmart araştırması, mega mağaza işçilerine, sendikalı süpermarket işçilerinden saatte 3,50 dolara varan miktarda daha düşük ücret ödendiğini ortaya çıkarmıştı.²³ Dolayısıyla, eğer Walmart Amerikan ekonomisi genelinde tüketici malları fiyatlarını düşürmüştü bile bütün sektörlerde ücretleri ve yan ödemeleri de düşürmüştür. Eğer bir eyalette 50 Walmart varsa, ki bu sayı 2000 yılı ortalamasıdır, o eyalette çalışan tüm perakende sektörü işçileri arasında ücretler %10, sağlık sigortası kapsamında olanların oranı %5 gerilemiştir.²⁴

Ortalama bir aile tüm gıda, giyim, elektronik ürün ve mefruşat ihtiyacını Walmart’tan karşılayabileceği sağlık, eğitim, ulaşım ve konut için iki katı harcamayacaktır.²⁵ Artı, tüketiciler, Walmart’ı tercih ettiklerinde aynı miktarda malı satın alıp tasarruf ettikleri parayı cebine koyacak, saf akılcı özneler değildirler. Bazı satıcılar, Walmart tedarikçisi olmalarının ardından satışlarının önemli ölçüde yükseldiğini gördüler; bunun, tüketicilerin daha fazla ürün satın alıp daha sık yenisiyle değiştirmelerinden ve tüketimin, “tam anlamıyla fiyat ve dürtülere göre hareket etmesi”nden başka bir açıklaması olamaz.²⁶ Bir tahmine göre Walmart, ülke genelinde 20.000 aileyi yoksulluğa itmiştir.²⁷ Aynı zamanda ve kesinlikle ilgisiz olamayacak şekilde, 1960-2006 arasında obez Amerikalıların oranının %13’ten %34’e çıkmasında, “gıda ve diğer tüketici malları fiyatlarını düşüren *dağıtım* teknolojisi” yenilikleri nedeniyle Walmart’ın %10,5’luk payı olduğuna işaret edilmektedir.²⁸

Sendika karşıtı, düşük ücret stratejisiyle Walmart, neoliberalizmin “1970’lerde başlayan refah devleti saldırıları, kuralsızlaştırma ve uluslararası serbest ticareti artırma” politikasından istifade etmiştir.²⁹ Serbest ticareti işçilere bir nimetmiş gibi sunan 19. yüzyıl sanayicileri³⁰ gibi Walmart da, fiyatları ucuzlatıp iş yaratacağını iddia ederek NAFTA* ve onu takip eden

* North American Free Trade Agreement (NAFTA): Kuzey Amerika Serbest Ticaret Anlaşması. -çev.

serbest ticaret anlaşmalarını hararetle savunmaktadır. Aksine, ABD imalat sektörü işlerinde ve orta gelirli işlerde kayba yol açmıştır.³¹ Düşük maliyetli mallar ile düşük ücretler arasındaki ilişki, şirket kârlarının “altın çağı” olan bir dönemin belirtisidir. 2012’nin üçüncü çeyreğinde şirketlerin milli gelirdeki payı %14,2’ye ulaşırken (“1950’den bu yana görülen en yüksek oran), gelirin çalışanlara giden kısmıysa, 1966’dan bu zamana en düşük noktasına yaklaşarak %61,7 olmuştur.”³²

29,1 milyon işçinin çalıştığı ABD özel sektör işlerinin en az %26’sında saatlik ücret 10 dolardan azdır ve bu işlerin çoğu güvencesizdir.³³ Düşük ücretle çalışan işgücü, hem yoksulları hem de “neredeyse yoksul” olanları (yoksulluk sınırının 2 katına kadar kazancı olanları) kapsamakta, toplamda bunların sayısı 106 milyon Amerikalıya ya da ABD nüfusunun %34’üne denk düşmektedir. Çalışan yoksul olarak sınıflandırılan 10,2 milyon aileden (47,5 milyon insan) %61’inin “yüksek konut maliyeti yükü” olduğu, yani gelirlerinin %33’ünden fazlasını konuta harcadıkları tahmin edilirken, düşük gelirli aileler gelirlerinin %8,6’sını benzine harcamaktadırlar (yüksek gelirli ailelerde bu oran %2,1’dir). 2011 itibarıyla, 28 milyon işçi dahil 48 milyon Amerikalının sağlık sigortası bulunmamaktadır.³⁴

Walmart iş ortakları saatte ortalama 8,81 dolar kazanıyorlar –kasiyerlerin Target’ta 7,96, Kmart’ta 7,59 dolar olan ortalama kazancından daha fazla.³⁵ Şubat 2012 tarihli bir şirket içi ücret rehberi, saatlik ücretle çalışanların çoğu için yoksulluk düzeyindeki ücretlerin üzerine çıkmayı zorlaştıran, katı bir ödeme yapısının ayrıntılarını ortaya koyuyordu.”³⁶ Ücret rehberi, hem maliyetleri kısmak, hem de “şirketi, ödeme ve terfi konusunda kadınlara karşı ayrımcılık yapmakla suçlayan, kilometre taşı niteliğindeki grup davasına (nihayetinde ABD Yargıtayı’nın 2011’de reddettiği *Dukes-Walmart Stores A.Ş.* davası) karşı bir tepki olarak ödemeler konusunda nesnel ölçütler sunmak için hazırlanmıştı.³⁷ Rehberde sıralanan ilkeler, daha yüksek ücret alan işçilerin kovulmasını teşvik ediyordu. Walmart, 2006’da bir iç yazışmada bunu kabul edecekti: “7 yıldır çalışan bir İş Ortağının maliyeti, 1 yıldır çalışan bir İş Ortağının maliyetinden neredeyse %55 daha fazlayken, bunların üretkenliği arasında bir fark bulunmamaktadır.”³⁸

2013’te Walmart, 50’den fazla çalışanı olan işletmelerin, haftada en az 30 saat çalışan işçilerine sağlık sigortası sağlamasını 2015’ten itibaren zorunlu hale getirecek Hesaplı Sağlık Hizmetleri Yasası’nın etrafından dolaşmak amacıyla sabit çalışma süresi olmayan yarı zamanlı işçileri “orantısız bir şekilde” işe aldığını kabul etti.³⁹ Aslında, 2005 tarihli bir Walmart iç yazışması, “daha fazla yarı zamanlı işçi alarak ve sağlıksız kişileri Walmart’ta çalışmaktan caydırarak” sağlık hizmeti maliyetlerini tıraşlama stratejisini açıkça ifa-

de ediyordu.⁴⁰ Bu yazışma, 2004'te Medicaid'den faydalanan Walmart iş ortaklarıyla çocuklarının sayısının, ulusal ortalamanın yaklaşık %25 üzerinde olduğunu ortaya koyuyordu. "Ulusal ortalamanın yaklaşık iki katını" bulan bir oranla gelirlerinin %8'ini ve kayıtlı çalışanların %38'i gelirlerinin altıda birinden fazlasını sağlık hizmetlerine harcıyorlardı. Walmart "işçilerinin", başta şeker ve kalp hastalıkları gibi "obeziteyle ilgili hastalıklar olmak üzere, genel nüfusa göre daha sık rahatsızlandıkları" belirtiliyordu.⁴¹ Ne gariptir ki her yedi Amerikalıdan birinin faydalandığı ve miktarı 2012'de 74,6 milyar doları bulan Ek Beslenme Yardımı Programı (SNAP, yiyecek kuponu), "tüm SNAP dolarlarının önemli bir yüzdesi mağazalarımızda harcanmaktadır" diyerek Walmart'ın da kabullendiği üzere, şirket için hayati bir gelir kaynağıdır; Massachusetts'teki 9 mega mağaza, bir yılda SNAP'ten 33 milyon dolar alırken, Oklahoma'da 21 aylık dönemde tüm SNAP paralarının (600 milyon dolar) %42'sini toplamıştı.⁴² Wisconsin'de, 300 çalışanı olan bir Walmart mega mağazasındaki bir işçinin, devlet destekli okul yemekleri, çocuk bakımı, konut, enerji desteği, yiyecek kuponları, sağlık hizmetleri ve vergi kredileri hesaba katıldığında, 3.015 ile 5.815 dolar arasında devlet yardımı aldığı tahmin edilmektedir.⁴³ Dolayısıyla, milyonlarca hizmet sektörü işçisinin faydalandığı sosyal yardım kalemleri, McDonalds, Wendy's ve Burger King gibi büyük küresel şirketlerin yanı sıra Walmart'ı da sübvansede etmektedir. "Walmart, çalışan yoksullardan ve sosyal refah programları aracılığıyla vergi mükelleflerinden elde ettiği geliri, tüketicilerin yanı sıra hissedarlara ve Walmart servetinin mirasçılara aktarmaktadır".⁴⁴

Sonuçta "Walmart yönetimi, Amerika'nın sosyal ve sanayi politikasının ana bileşenlerini 'yasalaştırma' konusunda diğer kurumlardan çok daha güçlü olabilir".⁴⁵ Bu, güvencesiz, yoksulluğun eşliğinde, işyeri haklarını andıran her şeyden ve asgari toplumsal dayanışmadan yoksun, hepsinden önemlisi de sürekli korku içinde yaşayan, Walmart'ın çıkarlarına hizmet eden bir işgücünün şekillendirilmesini içerir.

WALMART İŞÇİLERİ KONUŞUYOR

Walmart'ın eski ya da halen çalışan 7 perakende işçisi ve 4 depo işçisiyle (bunların 6'sı 26 ya da daha küçük yaşta) yaptığım mülakatlar, proletaryanın bu kesiminde yaşamın nasıl olduğunu bütün ayrıntılarıyla gözler önüne serdi.⁴⁶ Bir Walmart mağazasının ya da deposunun, neredeyse herkesin iş bulabileceği bir yer ve son çare olarak girilecek bir iş olduğunu hepsi söyledi. 11 yıllık deneyimi olup saatte 12 dolar kazanan biri dışında perakende işçileri saatte 7,85 ile 9,50 dolar arasında kazanıyordu. Depo işçilerinin kazancıysa

* Medicaid: ABD'de yoksullara yönelik sağlık yardım programı. -çev.

saatte 9-11,50 dolar arasındaydı. Çalışma hayatı geçmişleri 4 ile 36 yıl arasında değişiyordu. Her perakende işçisi, ağırlıklı olarak esasen fast food, perakendecilik, kitapçı, süpermarket, bakkal, telefonla pazarlama ve ilaç da satan süpermarket gibi en az beş işte çalışmıştı daha önce. Depo işçileri ise, her ne kadar birisi şu anda fast food sektöründe çalışsa da, ekipman operatörlüğü gibi fiziksel emek gerektiren mesleklerde çalışmışlardı. Eski bir perakende işçisi, yarı zamanlı çalışan bir sendikalı sahne görevlisi olarak şimdi saatte 35 dolar kazanırken, bir depo işçisi bir ara elektrik tesisatçısı çırağı olarak saatte 17,50 dolar kazanmışsa da diğerlerinin hiçbiri saatte 15 dolardan fazla kazandıkları bir işte çalışmamıştı. Çoğunun yıllık geliri 15.000 doların altındayken, sadece birisi 20.000 doların üzerine çıkabiliyordu. Hepsi, “parasal konularda kaygılı” olduklarını belirtiyor. Ne kadar ücret almaları gerektiği sorulduğunda, yanıtları saat başına fazladan 1 ile 4 dolar arasında değişiyor.

Eski bir perakende çalışanı ile 4 depo işçisi sağlık hizmetlerinden faydalanamazken, geriye kalanlarsa aileleri, eşleri ya da hükümet aracılığıyla bu hizmete ulaşabiliyor –yalnızca birisi Walmart aracılığıyla. 5 perakende işçisi, farklı kuşaklardan yetişkinlerin bir arada bulunduğu ailelerde yaşıyor –2007’den bu yana %13 artarak 22,3 milyonu bulan ortak ailelerin bir işareti.⁴⁷ Walmart’ta bir yıldan uzun süredir çalışan işçiler arasında yalnızca birisi ücretli izin alabiliyor; ikisi, izin alamadıkları için rahatsız olmalarına rağmen çalıştıklarını söylüyor; üçü, gerek kronikleşen personel yetersizliği nedeniyle müşterilerin hesaplarını görmek üzere yöneticilerin kasiyerlerden kalmalarını talep etmeleri yüzünden, gerekse ödeme döneminde yöneticilerin, fazla mesailerini ve mesai dışı çalışmalarını silmeleri için üzerlerinde baskı kurması yüzünden ücret hırsızlığı girişimlerine maruz kaldığını ifade ediyor. Diğerleri, fazla mesaileri telafi etmek için yöneticilerin kendilerinden erken eve gitmelerini ya da öğle yemeği arasını uzun tutmalarını istediğini söylüyor. Birisi, yöneticilerin kendisine, “ürünleri raflara yerleştirmek için molalarını es geçen” diğer işçileri örnek almasını söylediklerini belirtti. Beşi, kendilerine defalarca “ders verildiğini” ya da hikâye anlatıldığını söylüyor. Neredeyse hepsi, personel yetersizliği sonucunda aşırı çalıştırıldıklarını ve yöneticilerin, özellikle depolarda sözle taciz edip küçümser tavırlar takınabildiklerini söylüyor. Pastane kısmında çalışan bir işçi dışındaki perakende işçileri, çalışma çizelgelerini ancak iki hafta öncesinden öğrenebiliyorlar ve vardiyalar önceden kestirilemiyor; yaşamlarını planlamaları bu durumda imkânsız oluyor. Bir günlüğüne bile ücretsiz izin alsalar, çalışma saatleri azaltılabiliyor. Ezcümle Walmart, emeği, sıradan bir tam zamanında metası olarak görüyor.⁴⁸ 44 yaşındaki Steve, çalışanların şikâyetlerinin dinlenmesi anlamına gelen, Walmart’ın o çok övülen “açık kapı” politikasıyla yönetimin üst kademelerine başvurduğu için işten kovulduktan sonra işine geri

dönmeyi başarmış; ama 25 yıllık çalışma hayatında daha önce hiç işten kovulmadığını ve “sürekli işini kaybetme korkusu” yaşadığını söylüyor: “Kötü davranışlara müsamaha gösteriyorlar ki artık ihtiyacı olmadığına seni işten atabilirler. Tek amaç, işsizlik ödemelerinden yırtmak”.

St. Petersburg, Florida’da yaşayan Aaron, eski çalıştığı Walmart mağazasındaki insan kaynakları personelinin kendisine, “konut yardımı ya da yiyecek kuponları konusunda yardıma ihtiyacın olursa, durumdan herkese bahset ki bunları alabilmen için sana yardımcı olacaklarından emin olasin” dediğini söylüyor. Hem çalışanların hem de müşterilerin Walmart’ın esiri olduklarını söylerken diğer işçilerin dediklerini akla getiriyor: “Eski bir şirket şehri gibi. İşçiler maaş çeklerini alır almaz paralarını orada harcamaya başlıyorlar”. Birçoğu, Walmart’ta çalıştıklarından “aptal” ya da “budala” görülmeğe çekiniyor. “Ücretlerin düşüklüğü, aklımızın kıt olduğu anlamına gelmez”, diyor birisi. “Marksist ve sendika yanlısı” bir kasiyer ve Columbus, Ohio’da üniversite öğrencisi olan Tim Adams, çalışma arkadaşlarıyla ilgili olarak “fazla bir enerji, heyecan ya da mutluluk hissedemiyorsun ... Öyle gözüküyor ki koşullar, işçilerin birçoğunun canını sıkıyor”.

“İstifçiler” diye bilinen depo işçileri, belki de göz önünde olmadıklarından bilhassa ağır şartlarda çalışıp alın teri döküyorlar. Görüştüklerimin 4’ü de, “malzeme taşıyıcılar” diye sınıflandırılan geçici işçilerdi; hiçbirisi, mesai dışı çalışma, sağlık hizmeti ya da diğer yan ödemelerden faydalanamıyordu. Adalet için Depo İşçileri’nin (WWJ) “Malların Hareketinde Kötü İşler” başlıklı çalışmasına göre bu durum Şikago bölgesi için bir kural: depo işçilerinin %63’ü geçici işçi, %78’i erkek, ortalama ücret saatte 9 dolar (Walmart’ın depo yönetim firması Schneider Logistics için çalışanların saatlik ücretinden 3,48 dolar daha az), “geçici işçilerin yalnızca %5’inin hastalık izni var ve sağlık sigortası olanların oranı %4”. Konuştuğum dört erkek de bekâr ve diğer bekâr erkeklerle birlikte ev kiralamışlar ya da örgütlenme çabalarına destek olan Katolik işçi yurdunda kalıyorlar. 38 yaşındaki Phillip, bazı işçilerin terk edilmiş evlere yerleştiklerini, bir işçininse birkaç hafta boyunca ormana kurduğu bir çadırda kaldığını söyledi.⁴⁹ Dördü de 2012’de 20.000 doların altında yıllık gelire sahipti ve çalışma günlerinde istifçilerin fast food ile karınlarını doyurduklarını çünkü “yemeğe günde 5-6 dolar harcamalarının mümkün olmadığını” söylüyorlar. Birisi, “dinlenme odalarında bir sürü kişinin yemek yemediğini görürsün, görebileceğin en üzücü manzara” demişti. 35 yaşındaki Mike, yöneticilerin, “bir saatte taşıdığınız kutu sayısı çok az diyerek” molaları iptal edebileceklerini belirtiyor: “Çalışma kotasının Walmart kadar acımasızca dayatıldığı başka bir yer görmedim. 14 saattir çalışıyor olacaksın ve römorkunun yanına gelip ‘8 dakika geridesin’ diyecekler sana!” 38 yaşındaki Phillip, “çalışma hızı oldukça aşırı ve vahşice” olduğundan sektörü